

กรมการพัฒนาชุมชน
กระทรวงมหาดไทย

>>>>>คู่มือ

>>>>>ปฏิบัติงาน

>>>>>>>>>>>ด้านกฎหมาย

เกี่ยวกับกองทุนใน>กรมการพัฒนา
ชุมชน

กองทุนพัฒนา
บทบาทสตรี
Thai Women Empowerment Funds

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนในกรมการพัฒนาชุมชน ฉบับนี้จัดทำขึ้นสำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนในกรมการพัฒนาชุมชน เนื้อหาประกอบด้วย คำถาม-คำตอบที่เกี่ยวข้องกับข้อกฎหมาย กรณีที่เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานของโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) และกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนได้ศึกษาและนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานด้านกฎหมายของโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) และกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ซึ่งเป็นกองทุนชุมชนของกรมการพัฒนาชุมชน มีการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

คณะผู้จัดทำ

กองนิติการ กรมการพัฒนาชุมชน

สารบัญ

หน้า

บททั่วไป

๑. คู่มือฉบับนี้ใครนำไปปฏิบัติ	๑
๒. คู่มือฉบับนี้มีกองทุนอะไรบ้าง	๒

ส่วนที่ ๑ โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

๑. สัญญาเยี่ยมเงินใครเป็นผู้ลงนามหรือคู่สัญญา	๔
๒. ลูกหนี้ผิดสัญญาอย่างไร	๕
๓. การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท	๗
๔. การใช้สิทธิทางศาล	๙
๕. อายุความ	๑๑
๖. วิธีตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น	๑๒
๗. การตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยการมอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง	๑๔
๘. กรณีเป็นที่สงสัยว่ากรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ได้รับชำระหนี้
จากลูกหนี้แล้วไม่นำเงินฝากเข้าบัญชี	๑๖
๙. กรณีพบว่ากรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ไม่นำเงินฝากเข้าบัญชี	๑๙
๑๐. การร้องทุกข์ กล่าวโทษ ต่อพนักงานสอบสวน	๒๒
๑๑. อายุความคดีอาญา	๒๕
๑๒. การดำเนินการภายหลังศาลมีคำพิพากษา	๒๖
๑๓. การบังคับคดี	๒๘
๑๔. ข้อควรระวังสำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน	๓๑

ส่วนที่ ๒ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

๑. ใครเป็นผู้ลงนามในสัญญา	๓๓
๒. แนวทางการบริหารจัดการหนี้ค้ำชำระ	๓๔
๓. ขั้นตอนก่อนดำเนินคดีแพ่ง	๓๖
๔. ขั้นตอนการดำเนินคดีแพ่ง	๓๘
๕. การไกล่เกลี่ยและประนีประนอมยอมความ	๔๑
๖. คดีสัญญากู้ยืมเงิน	๔๔
๗. ดอกเบี้ย	๔๖
๘. คดีละเมิด	๔๘

- ๙. อายุความฟ้องเรียกดอกเบี้ย
- ๑๐. การดำเนินคดีอาญา
- ๑๑. คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
- ๑๒. ความผิดอาญา
- ๑๓. อายุความคดีอาญา
- ๑๔. การดำเนินการภายหลังศาลมีคำพิพากษา

หน้า

๔๙

๕๐

๕๑

๕๒

๕๖

๕๘

๑L>คู่มือฉบับนี้ใครนำไปปฏิบัติ

ถาม คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน เป็นคู่มือที่ให้ใครนำไปปฏิบัติ ?

ตอบ

พัฒนาการจังหวัด/เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
พัฒนาการอำเภอ/เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

๒L>คู่มือฉบับนี้มีกองทุนอะไรบ้าง

ถาม กองทุนที่เกี่ยวข้องกับคู่มือนี้มีกองทุนอะไรบ้าง ?

ตอบ

๑. โครงการแก้ไขปัญหาคูณความยากจน (กข.คจ.) หรือโครงการ กข.คจ. ดำเนินงานภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคูณความยากจน พ.ศ. ๒๕๕๓ มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาคูณความยากจนของครัวเรือนยากจนในชนบททั่วประเทศและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย โดยมีเงื่อนไขให้ครัวเรือนยากจนที่ตกเกณฑ์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) หรือครัวเรือนที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ยืมไปลงทุนประกอบอาชีพหรือขยายกิจการอาชีพของตนโดยไม่มีดอกเบี้ย

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

Q

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน

ในกรมการพัฒนาชุมชน

ส่วนที่ >๑

โครงการแก้ไขปัญหาคความ ยากจน FกขLคจLG

๑. ใครเป็นผู้ลงนามในสัญญายืมเงิน

ถาม ใครเป็นผู้ลงนามหรือคู่สัญญายืมเงินโครงการ กข.คจ. ?

๒L>ดูหนังผิดสัญญาอย่างไร

ถาม ดูหนัง ผิดสัญญาใช้ เงินยืมเงินโครงการแก้ไขปัญห
ความยากจน (กข.คจ.) ในเบื้องต้นพัฒนากรต้องทำอะไร ?

๓. การใกล้เคียงและประណมข้อพิพาท

ถาม การใกล้เคียงและประណมข้อพิพาทเมื่อลูกหน้ผิดสัญญาโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) มีวิธีการอย่างไร?

๔L>การใช้สิทธิทางศาล

ถาม การใช้สิทธิทางศาลโดยการฟ้องเป็นคดีแพ่ง
ฐานผิดสัญญาโครงการ กข.คจ. มีขั้นตอนอย่างไร ?

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ON

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

๕L>อายุความ

ถาม >อายุความฟ้องเรียกร้องเงินยืมโครงการ กข.คจ.

ไม่กำหนดระยะเวลาเท่าใด ?

ตอบ

กรณีที่นับอายุความเรียกเงินต้นคืนเพียงงวดเดียวดังกล่าวเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๐ กำหนดว่า “อายุความนั้น ถ้าประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นไม่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ ให้มีกำหนดสิบปี” ดังนั้น เมื่อการฟ้องเรียกเงินต้นคืนไม่มีกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ จึงมีอายุความ ๑๐ ปี โดยเริ่มนับวันถัดไปนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดสัญญาไม่ชำระหนี้

ในกรณีที่สมาชิกลูกหนี้ตายหนี้ย่อมไม่ระงับไปด้วยความตายของลูกหนี้ ดังนั้น หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ตายไม่เป็นการเฉพาะตัว ย่อมเป็นมรดกแก่ทายาท ตามกฎหมายถือว่าสิทธิและหน้าที่ของผู้ตายย่อมตกทอดแก่ทายาท ให้ฟ้องร้องทนายภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่เจ้ามรดกตาย

๖. วิธีตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น

ถาม > วิธีการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น กรณีเงินโครงการ กข.คจ.
ขาดบัญชีมีวิธีการอย่างไร ?

00

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

OR

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

๘. กรณีเป็นที่สงสัยกรรมการ > กข.คจ. หมู่บ้าน >

ถาม > กรณีเป็นที่สงสัยว่ากรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ได้รับ
ชำระหนี้จากลูกหนี้แล้วไม่นำเงินฝากเข้าบัญชี กข.คจ.
โดยเบียดบังเงินนั้นเป็นของตน มีวิธีการอย่างไร ?

OT

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนใน

กรมการพัฒนาชุมชน

OV

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

OW

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

PN
คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

PP

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

PQ

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

PR

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

PS

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

PT

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

PU
คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

PV

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

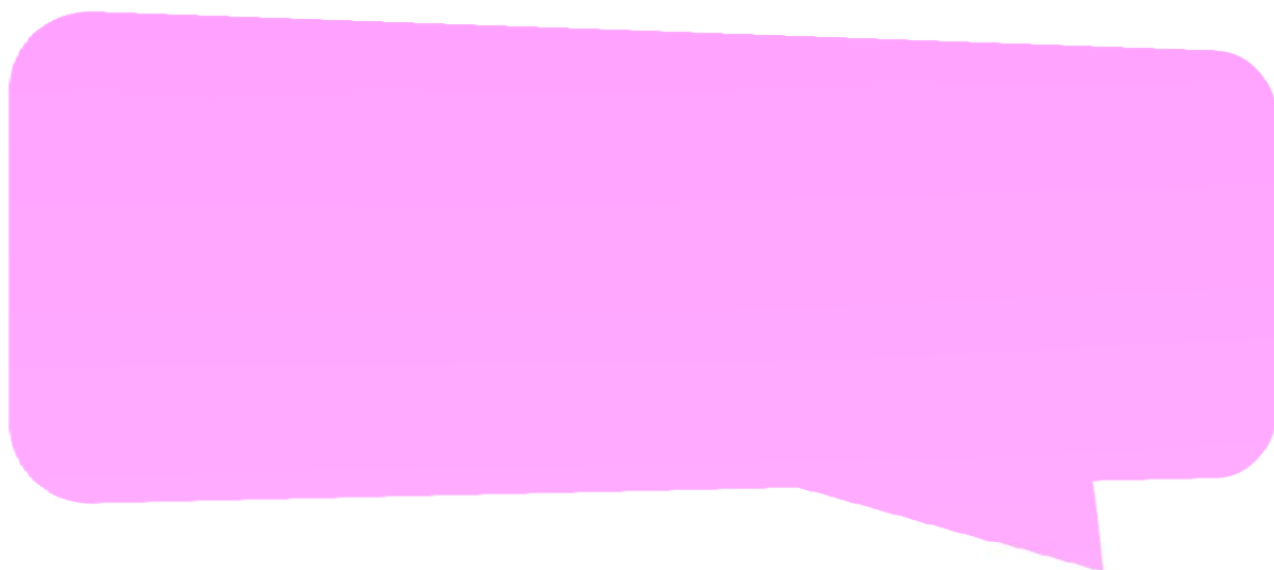
QP

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

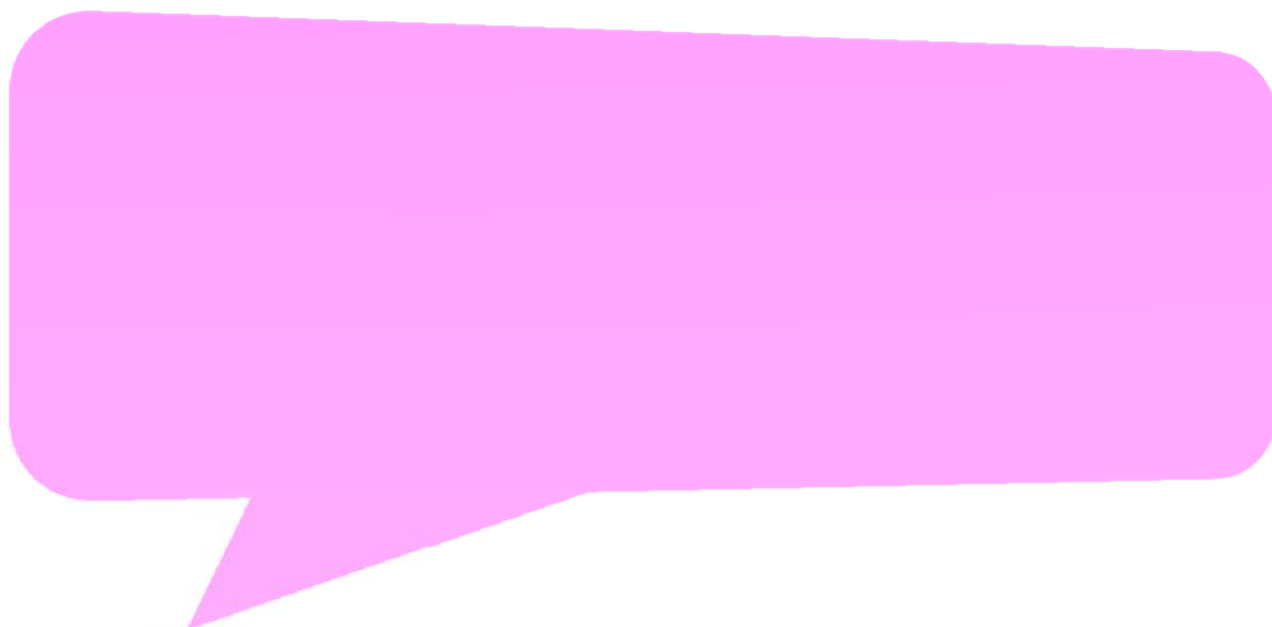

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

QQ

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

QR

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

QS

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

QT

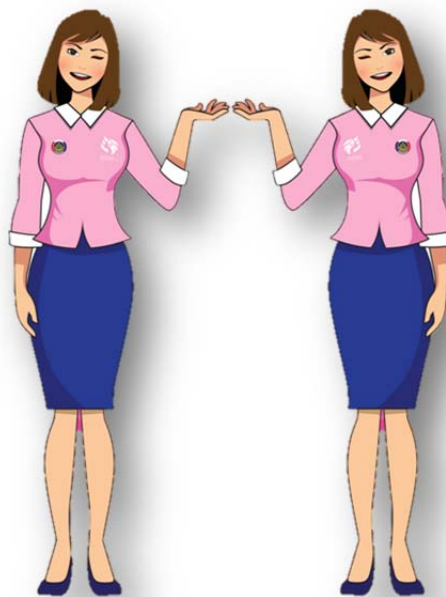
คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

QU
คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

QV

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

QW

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

RN
คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

RO

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

RP

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

RQ
คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

RR

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

RS

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

RT

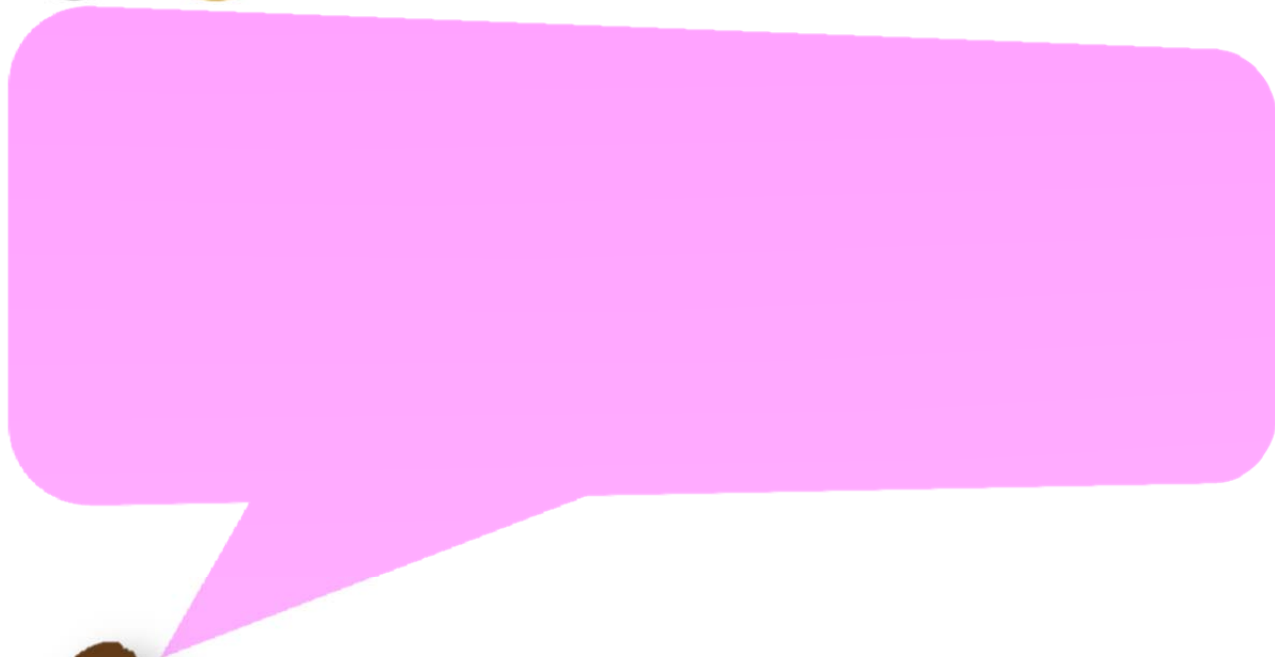
คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

RU
คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

RV

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

ตอบ

กรณีที่นับอายุความเรียกเงินต้นคืนเพียงงวดเดียวดังกล่าวเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๐ กำหนดว่า “อายุความนั้น ถ้าประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นไม่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ ให้มีกำหนดสิบปี” ดังนั้น เมื่อการฟ้องเรียกเงินต้นคืนไม่มีกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะ จึงมีอายุความ ๑๐ ปี โดยอายุความ ๑๐ ปี เริ่มนับตั้งแต่วันที่ครบกำหนดตามสัญญา คือวันถัดไปนับแต่วันที่ถูกหนี้ผิดสัญญาไม่ชำระหนี้

ส่วนอายุความเรียกเงินคืนเป็นงวด ๆ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๓ (๒) กำหนดให้สิทธิเรียกร้องเงินที่ต้องชำระเพื่อผ่อนทุนคืนเป็นงวด ๆ มีกำหนดอายุความ ๕ ปี ซึ่งเงินที่ต้องชำระเพื่อผ่อนทุนคืนเป็นงวด ๆ หมายถึงการผ่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้เป็นรายเดือนลดหลั่นกันไปแต่ละเดือนจนถึงงวดสุดท้าย การชำระต้นเงินกู้โดยกำหนดชำระคืนเป็นงวด ๆ โดยอายุความ ๕ ปี เริ่มนับตั้งแต่วันครบกำหนดที่ต้องชำระของแต่ละงวด

ในกรณีที่สมาชิกลูกหนี้ตายหนี้อย่อมไม่ระงับไปด้วยความตายของลูกหนี้ ดังนั้น หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ตายไม่เป็นการเฉพาะตัว ย่อมเป็นมรดกแก่ทายาท ตามกฎหมายถือว่าสิทธิและหน้าที่ของผู้ตายย่อมตกทอดแก่ทายาท แต่เนื่องจากสัญญากู้ยืมเงินของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกำหนดให้ลูกหนี้มีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ลูกหนี้แต่ละคนในกลุ่มเรียกทายาทลูกหนี้ที่ตายมาทำหนังสือยินยอมชดใช้หนี้แทน หากทายาทไม่ยินยอมประการใดต้องฟ้องร้องภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่เจ้ามรดกตาย

RW

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน

ในกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

SN

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

S0

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

SP

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

SQ

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

SR
คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ST

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

SU

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

SV

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

SW

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

TN

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

TQ

คู่มือปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุน
ในกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน
กระทรวงมหาดไทย

กองทุนพัฒนา
บทบาทสตรี
Thai Women Empowerment Funds

แบบแสดงความคิดเห็นต่อร่างคู่มือปฏิบัติงาน
ด้านกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนในกรมการพัฒนาชุมชน

๑. ข้อมูลผู้แสดงความคิดเห็น

ชื่อ - นามสกุล.....ตำแหน่ง.....

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ.....โทรศัพท์.....

๒. ท่านคิดว่าร่างคู่มือฉบับนี้มีเนื้อหา ☒ ครบถ้วน ☐ ไม่ครบถ้วน

ถ้าไม่ครบถ้วนเนื้อหาที่ต้องเพิ่มเติม ๑.....

๒.....

๓.....

ฯลฯ

๓. ประเด็นปัญหา/ข้อคำถาม การปฏิบัติงานด้านกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญห
ความยากจน (กข.คจ.) และกองทุนพัฒนามหาชนตรี

.....

.....

.....

๔. ข้อเสนอแนะอื่น.....

.....

.....

.....

หมายเหตุ: ส่งแบบแสดงความคิดเห็นทาง OA นายมนัสพันธ์ กาญจนโชคชัย นิติกรปฏิบัติการ กองนิติการ
ภายในวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓